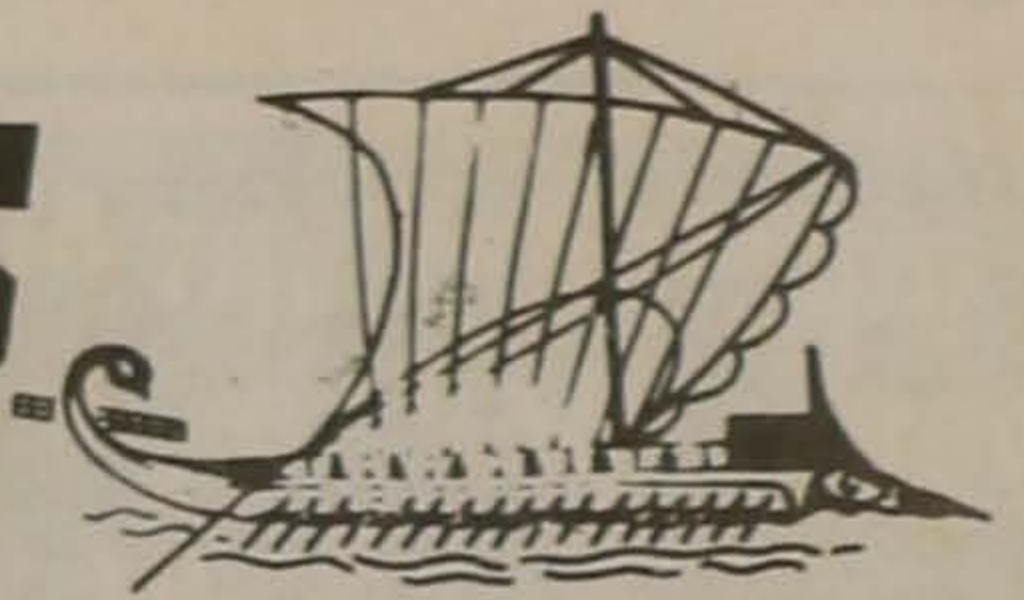

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 4ο Αρ. Φύλλου 48 ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΑΡΤΕ 1993

Το κόψιμο της βασιλόπιτας των χορευτικών τμημάτων της Ε.Λ.Β.

Μέσα σε ατμόσφαιρα χαράς κόπηκε την Κυριακή 24-1-93, ώρα 5.30 το απόγευμα, στην αίθουσα δεξιώσεων (ταβέρνα) η βασιλόπιτα των χορευτικών τμημάτων παρουσία των γονιών, μελών και φίλων της Λέσχης.

Στην αρχή της εκδήλωσης ο χοροδιδάσκαλος κ. Μιχάλης Σουμειλίδης αφού ευχήθηκε στα παιδιά και στους γονείς τους τα χρόνια πολλά, έκοψε τη βασιλόπιτα την οποία μοίρασε μαζί με τα μέλη της Διοίκησης στους παραβρισκομένους.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης αφού ευχήθηκε κι αυτός για μία καρποφόρα νέα χρονιά, ζήτησε από τα μέλη της Λέσχης να έρθουν αρωγοί στο έργο της Λέσχης.

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση.

Τέλος ο κ. Μιχαηλίδης ευχαρίστησε ιδιαίτερα τον κ. Μιχάλη

Σουμειλίδη για την φιλοκερδή προσφορά του ως χοροδιδασκάλου της Λέσχης.

Αξίζει ακόμα να σημειωθεί ότι, η τυχερή της χρονιάς ήταν η Βάγια Τσιλιπούλου η οποία έτυχε το νόμισμα το οποίο της χάρισε ένα βιβλιόριο καταθέσεων ύψους 10.000 δρχ. Εδώ θα πρέπει να ειπωθεί ότι,

το χρηματικό ποσό το προσέφερε, για το σκοπό αυτό, ο κ. Θωμάς Εμμανουηλίδης, ιδιοκτήτης καταστήματος ανταλλακτικών και τον οποίο θερμά ευχαριστεί το Δ.Σ.

Κι η όμορφη και οικογενειακή εκδήλωση έκλεισε με επίδειξη χορών από τα καλλιτεχνικά τμήματα που εντυπωσίασαν με την πρόδότη.

Τιμητική συνεστίαση διοργάνωσε με επιτυχία η Ε.Λ.Β.

Την Τετάρτη, 13 Ιανουαρίου 1993, το νέο Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. διοργάνωσε σε συνεργασία με το χορδή - τραγουδιστή Κώστα Καραπαναγιώτη και με τη συμβολή των μελών της Χορωδίας, τιμητική συνεστίαση για τον πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Ν. Ημαθίας "Βεργίνα" του Τορόντο Καναδά.

Στο σημείο αυτό υπενθυμίζουμε τους αναγνώστες μας ότι ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Βεργίνα" είναι εκείνος που έστειλε σχετική πρόσκληση στη Λέσχη, για να συμμετάσχει η Χορωδία στις γιορταστικές εκδηλώσεις της ανεξαρτησίας της φίλης χώρας του Καναδά, που όπως γράψαμε και στα προηγούμενα φύλλα του "Αργοναύτη" ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η εμφάνιση της Χορωδίας.

Και μετά απ' αυτή την παρένθεση επανερχόμεθα στην εκδήλωση: Στην αρχή ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης απηύθυνε θερμό χαιρετισμό, τονίζοντας ιδιαίτερα τη ζεστή φιλοξενία που έτυχε η αποστολή της Χορωδίας από τα μέλη του Συλλόγου "Βεργίνα". Και ο κ. Μιχαηλίδης κατέληξε: "Είμα-

στε περήφανοι για τους μετανόστες πατριώτες μας. Το ίδιο πιστεύω να νιώθουν κι αυτοί. Οι συμπατριώτες μας αυτοί αποτελούν μια μεγάλη εστία του Ελληνισμού.

Σε κάθε στιγμή δίνουν παραδείγματα πολιτισμού, προόδου, ζωής και κυρίως πατριωτισμού. Η σκέψη μας είναι κοντά τους. Τέλος ο κ. Μιχαηλίδης παράκλησε τον κ. Μουρατίδη να μεταφέρει τους θερμούς χαιρετισμούς όσων των Ποντίων της Βέροιας στους Έλληνες του Τορόντο.

Παίρνοντας δε το λόγο ο κ. Μουρατίδης, αφού ευχαρίστησε τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. για τα καλά του λόγια, διαβεβαίωσε τους παραβρισκομένους ότι πάντα υπάρχει καλή πρόθεση για περισσότερες εκ-

δηλώσεις και για την διατήρηση των άριστων σχέσεων". Και καταλήγοντας ο κ. Μουρατίδης είπε: "Με τη δύναμη του Θεού, όλα θα πάνε καλά".

Τέλος θα πρέπει να ειπωθεί ότι ιδιαίτερη συμμετοχή στη δημιουργία της ζεστής ποτιστικής ατμόσφαιρας είχαν και οι καλλιτέχνες: Κώστας Καραπαναγιώτης (τραγουδι), Θεόδωρος Βεροιώτης (λύρα), Φίλιππος (κλαρίνο) και Τάκης (νταούλι).

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι, τέτοιες εκδηλώσεις προάγουν τις σχέσεις συνεργασίας μεταξύ αδελφών Σωματείων, φέρνουν πιο κοντά στις ρίζες και δημιουργούν όμορφες νοσταλγικές αναμνήσεις.

ΕΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ - ΕΥΧΕΣ

ΣΤΟ ΝΕΟ Δ.Σ. ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Προς το Δ.Σ. της Ευξεινου Λέσχης Βέροιας. Αγαπητέ κ. Πρόεδρε και αγαπητοί κ.κ. Σύμβουλοι,

Με την ευκαιρία της ανάδειξής σας ως νέου Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. σας συγχαίρω ολόψυχα και παράλληλα σας εύχομαι από τα μέσα της ψυχής μου υγεία και επιτυχία στο δύσκολο, αλλά τόσο ωραίο έργο σας.

Το έργο που πρόσφατα αναλάβατε είναι σημαντικό, εθνικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και έρχεται να συνεχίσει την ιστορία της Ε.Λ.Β., αλλά και γενικότερα την ποντιακή ιστορία και παράδοση, που ως γνωστόν αποσταζει γνήσιο Ελληνισμό.

Σας σφίγγω το χέρι. Η Παναγία Σουμελά να έχει υπό την σκέπη της.

Με πολλή αγάπη και εκτίμηση
Γιάννης Μελετιδής
τέως Πρόεδρος της Ε.Λ.Β.

Νέα Διοίκηση στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας

Συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Λ.Β., που προέκυψε από αρχαιρεσίες της 10ης Ιανουαρίου 1992.

Πρόεδρος: Μιχαηλίδης Ιωάννης

Αναπρόεδρος: Πουλασουχίδης Κων/νος

Γραμματέας: Μαυρίδης Εφισάβη

Ταμίας: Ορφανίδης Σταύρος
Μέλη: Παυλίδης Άννα, Σιδηρόπουλος Ηλίας, Σισμανίδης Μελέτης, Σοφριανίδης Σάββας.

Χειμωνίδης Γεώργιος.

Για την Ελεγκτική Επιτροπή: Γαβριλίδης Μιχάλης, Σιδηρόπουλος Παναγιώτης, Χ'Σάββας Αναστάσιος.

Το Δ.Σ. εκφράζει τις ευχαριστίες του στα μέλη της Λέσχης, για την ανάδειξή του στο αξίωμα της Διοίκησης και υπόσχεται ότι, στο μέτρο του δυνατού, θα συνεχίσει την καταξιωμένη παράδοση της Ε.Λ.

Στην προσπάθειά του αυτή καλεί όλους τους Πόντιους και τους φίλους να συμπαραταθούν στο έργο της Ε.Λ.Β.

Απόηχος από την αποστολή της χορωδίας της Ε.Λ.Β. στον Καναδά

"Προς: τον κυριο Ηλία Σιδηρόπουλο, Γενικό Γραμματέα Ευξεινου Λέσχης Βέροιας, 16ης Οκτωβρίου και Διός 59 100 Βέροια, Ελλάς.

Αγαπητέ κυριε Σιδηρόπουλε:

Η μεταφορά της Ποντιακής δραστηριότητας από την Βέροια στην Επαρχία του Οντάριο, βρήκε αφανταστα θετική ανταπόκριση. Τόσο εγώ, όσο και πολλοί που είχαν την τύχη να παρακολουθήσουν και ν' απο-

ψύσουν τους Ποντιακούς χορούς και τα τραγούδια, έμειναν κατενθουσιασμένοι. Ευχή όσων μας, ασφαλώς, είναι η πρόοδος του οργανισμού σας και η μελλοντική επιτυχία κάθε

Συνέχεια στην 3η σελ.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Ο άθλιος εμπαιγμός

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Στους πικρούς αιώνες της α-εμπερικής τυραννίας η Λευτεριά έβγαινε κρυφά από το σκλαβωμένο Πόντο κι επήγαινε στην Ευρώπη, για να ζητήσει από τους ομόδοξους βοήθεια για τα παιδιά της. Ο Ποντιακός Λαός αθυσσοδεμένος περίμενε την αναστάσιμη φωνή, που θα τη χάριζε την ποθητή Λευτεριά. Κι αυτή τη φωνή τη καρτερούσε από την Ευρώπη όμως πόση απογοήτευση ένοιωσε σαν δεν έπαυρε απόκριση. Εβίβλεπε το όνειρο της αναστάσεως σιγά σιγά να χάνεται και τα μάτια της γέμιζαν πικρά δάκρυα. Τα φτυρα-

τικό χέρι που περίμενε αιώνες να στοματίσει το αίμα της φυλής δεν φαινόταν. Το Ελληνικό πολυτιμο αίμα, έρεε από τις πολυχρόνιες πηλές των αθυσίων και των βασανιστών.

Οι πόρτες των δυνατών της χριστιανικής Ευρώπης δεν άνοιγαν στην Ελληνική Λευτεριά, που γύρευε απελπισμένη τη χριστιανική συμπαράσταση. Η Ελλάδα μόνο, απελπισμένη κι αυτή ζητούσε βοήθεια από τους συμμάχους της για τη σωτηρία του μονακριβού γιου της, του Πόντου.

Οι ισχυροί έβραζαν πάνω απ'

όλα τα συμφέρον, την καλοπέραση, τον πλούτο τους. Γιατί να τα διακινδυνεύσουν όλα αυτά για τους ραγιόδες Πόντιους, Μικρασιάτες και Θράκες; Καλοί ήταν οι τύραννοι, αφού πολλοί απ' αυτούς είχαν το σφέλι. Τι κι αν ήταν αλλόθρησκοι; Τους έφτανε να εξυπηρετούν τη γαλήνη και την άνεσή τους κι όσο για τον τριάνδοξο Ελληνισμό της Ανατολής, ας στενάξει κάτω από το δεσμό του κι ας κατήντησε η Λευτεριά του αδοθρήνητη Ζητάνα.

Κάποιοι πόλη απ' αυτούς, από συμφέρον, έταζαν βοήθεια,

αλλά φρικτά ξεγελούσαν τον Ποντιακό Λαό, το κομμάτι αυτό του Ανατολικού Ελληνισμού και τον άφηναν έρημο και σε χειρότερη από πριν μοίρα. Αλλά πόλη, περισσότεροι ωμοί κι ασυγκίνητοι έδιωχναν βάνουσα τη Λευτεριά κι ένιωθαν αγαλλίαση στη χαιρεκακία της και στον ασύστολο εμπαιγμό.

Κι η Λευτεριά απελπισμένη και καταντροπισμένη από τους δυνατούς χριστιανούς της Ευρώπης Σαναγιυριζε διωγμένη στο μαρτυρικό Πόντο, όπου κόβει πέτρα και κάθε χορτάρι της θυμάζε τον παλιό της ομοφύ-

τεινο μεγαλείο. Κατάκοπη ένωθε βαρύ το κεφάλι και καταποννημένα τα πόδια σαν τον τελευταίο των ζητιάνων, που εξο-ντήθηκε τις κειρίες και τις δυνάμεις του κι η ζωή πιά του φαίνεται ανωφέλιμο κι επιμοχθό, άχρηστο και βασανιστικό βάρος.

Μιά ολόκληρη χριστιανική Ευρώπη από την Ανατολή ως τη Δύση είχε καταντροπισεί την Λευτεριά του Ανατολικού Ελληνισμού κι είχε σφάσει στα νύχια του τυράννου έναν ένδοξο Λαό. Κι έτσι άνοιξαν το δρόμο για τον ξεριζωμό.

Μια θλιβερή ιστορία, ένας ά-

θλιος εμπαιγμός που επαναλαμβάνεται και σήμερα - με άλλη μορφή βέβαια - αυτή τη φορά για τη Μακεδονία. Ξεχνούν ότι η Μακεδονία μέσα στους αιώνες παρέμεινε η καρδιά του Ελληνισμού κι ο προμακώνας του Χριστιανισμού της Ελλάδος και της Ευρώπης. Τότε ο άθλιος εμπαιγμός έγινε για κόρη των τυράννων Τούρκων, ενώ σήμερα για κόρη των άθλιων Σκοπιανών.

Ένα πρόγμιο όμοιος μόθου οι παρακαράκτες της ιστορίας. Σκοπιανοί και οι φίλοι τους, ότι η αγαπημένη και θεοφιλήτη χώρα του Μ. Αλεξάνδρου ήταν, είναι και θα είναι η καρδιά, η ψυχή, ο νούς κι ο προμακώνας του Ελληνισμού. Ευχή όλου του Ελληνισμού είναι να μην ξενοεπανοηφθεί εκείνος ο άθλιος εμπαιγμός που μόνο όδυνάθε να συσσωρεύσει στον ορίζοντα.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΚΟΥΖΙΝΑ

1. Το **αούτελο** (παντζάρια). Διότι είναι το πιο καλό φύλλο του παντζαριού, τα έβραζαν και τα ψιλάκοβαν. Επειτα τα έβραζαν στην κατασάρδα με νερό, προσθέτοντας και το ανάλογο πλιγούρι και αλάτι. Μετά από το βράσιμο έβραζαν μέσα λάδι ή βούτυρο. Γινόταν ένα νόστιμο φαγητό που το έτρωγαν ευχάριστα. Ακόμη τα φύλλα των παντζαριών, τα έβραζαν και τα τηγανίζαν με λάδι ή με βούτυρο.

Το φαγητό αυτό το έλεγαν "τσιμίδα". Επίσης τα αούτελα τα έκαναν και τσουράι. Μεταφορικά τον ανάπητο τον έλεγαν "αούτελο".

2. Το **φειτήρα**. Ήταν ένα είδος πίτας από "αναβίβαστο" ζυμάρι. Στην αρχή άνοιγαν το ζυμάρι σε φύλλα (γιοουκάδες) και μετά έβραζαν πάνω κομμένο κρεμμυδάκι και πιπέρι. Επειτα τα έκαναν ρολό και τα έψηναν στο σάτς.

3. Το **συρόν**. Γινόταν από γιοουκάδες κομμένες και στρωγυλισμένες. Πάνω έβραζαν καβουρδισμένο βούτυρο, κοπανιστό σκόρδο και γιαούρτι. Ήταν από τα πιο ωραία ποντιακά φαγητά.

4. Το **τσιρικτά** (τηγανίτες). Τα έφτιαχναν από "ανεβασμένο" σιταριό ζυμάρι και τα έψηναν στο βούτυρο. Πολλές φορές έβραζαν στα τσιρικτά και μέλι και τότε γίνονταν πολύ νόστιμα. Τα τσιρικτά ήταν η αδυναμία των παιδιών. Παρόμοιο είδος ήταν και τα πισία.

5. Το **κασίθ**. Γινόταν από κορκότα σιταριού ή καλαμποκιού. Έβραζαν το νερό να βράσει με λίγο χοντρό αλάτι. Επειτα έβραζαν μέσα το κορκότα και μόλις έβραζαν μερικές βράσεις πρόσθεταν λίγο αλεύρι και γινόταν ένα πηχτό παρασκευάσμα. Κατόπιν το κατέβραζαν από την φωτιά και το άδειάζαν μέσα σε πλατέλα. Στο κέντρο της πλατέλας άνοιγαν μια λακούβα και έβραζαν μέσα καβουρδισμένο βούτυρο. Το κασίθ το έτρωγαν με γιαούρτι ή ταν.

6. Το **φειτήρα**. Ήταν ένα είδος πίτας από "αναβίβαστο" ζυμάρι. Στην αρχή άνοιγαν το ζυμάρι σε φύλλα (γιοουκάδες) και μετά έβραζαν πάνω κομμένο κρεμμυδάκι και πιπέρι. Επειτα τα έκαναν ρολό και τα έψηναν στο σάτς.

7. **Πεινρήια**. Ήταν κι αυτά ένα είδος πίτας από "ανεβασμένο" άμυλο. Άνοιγαν το ζυμάρι και έβραζαν πάνω κασέρι και βούτυρο ή κημό ή οποιαδήποτε με βούτυρο και τα έψηναν.

8. **Λαθάγκες**. Τις έφτιαχναν από νερούλι ζυμάρι. Αφού άλειβαν με βούτυρο το σάτς, έβραζαν με ένα κουτάλι ζυμάρι και το έβραζαν πάνω για να ψηθεί. Μετά το ψήσιμο, βουτούσαν τις λαθάγκες σε λιωμένο βούτυρο και πετμέζι. Οι λαθάγκες ήταν η καρδιά των παιδιών.

9. Το **κασάφ** (κομπόστα). Γινόταν από διάφορα φρούτα ήμερα ή άγρια, που τα στέγνωσαν από το καλοκαίρι ή το φθινόπωρο στο φούρνο.

10. Το **σάινα** (τσιμίδα). Τα έφτιαχναν από διάφορα είδη κάρτα του βουνού και από λαχανικά. Στο τσουράι πολλές φορές έβραζαν και διάφορα φρούτα.

11. Το **καμνά φασούλια**. Τα

μαγείρευαν όπως τη σημερινή φασουλάδα. Πολλές φορές, τα φασούλια τα έβραζαν και, αφού τα στράγγιζαν, τα τηγανίζαν με βούτυρο ή λάδι. Τα παρασκευάσματα αυτά, που ήταν πολύ νόστιμα, ήταν το γνωστό "τα στέγνα φασούλια".

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(Ιδιωμα Μιτσουκάς)

1. άνανα = χωρίς.
2. ανασπάλλω = ξεχνώ.
3. γιαν' = πλάι.
4. γιάρτιμ' = βοήθεια.
5. δαρμάν = κτύπημα.
6. εσάρια = ελπίδες.
7. έκλωθεν = γυρνούσε.
8. εκούζαν = φώναζαν.
9. επεκεί = έπειτα.
10. επλάσταν = γεννήθηκε.
11. επρέστεν = πρήστηκε.
12. εσύρναν = τραβούσαν.
13. ζεβρέν = αριστερά.
14. θερνός = Ιούλιος.
15. ινιανεύω = πιστεύω.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Αοίκα λίρας που θα έβρισκες

ΔΥ' ΝΟΜΑΤ' ΚΟΥΜΠΑΡ' επήγαν' σ'σν Ξεντιάν. Εποίκαν συντροφίαν κι' εδούθησαν εντάμν. Κάποτε είπανε ας κλώσκούμεσ οπίσ' και πάμε σ' σσιπίτια μουν. Ο ένας, άμάν, πολλή παραδόχιστος και πολλή κουζάντες έταν. Αφού μοίρισαν τα παράδες, ο ένας εποίρνεν, μάχουζ, δέκα παράδες παραπάνω, να τρεψί ντο θ' εφταγ' ο άλλος, ο κουζάντες.

Ατός' εσον γυρισμόν, εσον στράταν όντας κι' είχαν πδεν να λένε, εκρίνανε: Κουμπάρε χρωσάσ με πέντε παράδες δώσ' σ'τα. Ο άλλος επισιτνεύτεν κι' είπεν, απές σον νούν - ατ', κι θα δίν' ατα κει, ας τερούμε ντο θ' εφτάγ'.

Όσον ντ' εσούμναν εσον χωρίον ο άλλος έλεγεν: κουμπάρε αρ έρθαμε δώσ' σ'τα. Ο κουμπάρον έλεγεν: θ' εφτάγω ψιλά και δίγω σ' ατά. Έναν ημέραν ο κουζάντες επήγεν εσον σσιπί' τη κουμπάρου σ' ατ' και αφού εκολήσασεψεν ένα ζάι πέλιε σ'σν: Κουμπάρε, ας καθαρίζωμε τον θγοριασμόν. Δώσ' με τα πέντε παράδες. Είπεν και κένιος: θα κατήβαινω σα μαγαζία κι' έβα την τάδε ημέραν δίγω σ' ατα. Ο σθεόφοβον, έναν ημέραν εμπροστά εποικεν πως επεθάνεν.

Όταν επήγαν να σκών' αυτον, ο κουμπάρον, ο κουζάντες, εκράτεσεν την κασέλιαν, ασό κιφάη μερέαν, εποικεν πως εκλείγεν, κι' εκείνος εκουπιούταν σπάνατ' και έλεγεν σ'σν: καλή εσύ επέθανες άμα τ' εμά τα πέντε παράδες ντο θα γίντανε; Ούζ να εδέβασαν την κανόταν ατ εκείνος έλεγεν: εσύ κηλά επέθανες άμα τ' εμά τα πέντε παράδες ντο θα γίντανε.

Ας ετέλεσεν η κανόνα επήγαν εθάψαν σ'σν κι' έβρασαν ατον σ'σν κοιμητήρ' ν' ατ. Ο κουμπάρον είπεν: εγώ πολλή εγάπαν' σ'σν θα μένω μετ' εκείνον έναν βραδύν κι' άλλο. Εσέβεν απές' εσον κοιμητήρ' κι' εκάσασεν εσον σ'σν: καλή εσοίκες κι' επεθάνες άμα δώσ' με τα πέντε παράδες κι' επεκεί απόθανον.

Εκεί' εσον κόσμον να πωσιαν κι' θ' αφήνωσ. Σείτα έλεγεν ατά άμα ερθέν σ'σν εκ' σ'σν ποδάρδες. Όνταν τρεψί δυ νομάτ' ερθάν' εσον κοιμητήρ' κεκά και κα θεμπεν' απές, εκηπλώθεν σ'σν κουμπάρου ατ το γιαν κιάν. Πολλή κι' επήγεν ντο τρεψί εσέβαν απές, και σ'σν για να κρυφκύνταν.

Έταν κηεφτάντ. Κάταναν η' είπεν πολλή λίρας εσώεψαν κι' ερθαν εκεκά να κρυφκύν και μοιριάζ'ν ατα. Αφού μοίρισαν ατα κι' υστερό επέμνεν έναν

λίραν. Είπανε ατά πως θα μοιριάζ'ν ατά. Είπε ο ένας, αδικίαν, είναι δυ' νοματό αποθαμέν και δυο να είμεσ εμεις. Ίνταν με τ' έναν μαχερέαν κόφτ' καλή το κιράη τ' αλλουνού εκείνος να πέρ' τη λίραν, κι' ετοιμάσαν να σέρνε τα μαχέρια τουν.

Ατός' ο αποθαμέν' ο κουμπάρον εταίξεν. Αποθαμέν ατά προστάστε. Εθάγκεψεν και ο άλλος και είπεν: Ουή' ατά είμεσ. Οι κηεφτάντ εκπαράν, εφέκαν τα λίρας κι' εφυγαν. Ε-

μοίρισαν ατα οι κουμπάρ. Ατός' λέει ο "αποθαμέν' ο κουμπάρον. Αοίκον κουζάνον κουμπάρον η' έβρα κι' εποικα: λέει κι' άλλος Αοίκον κουμπάρον αν κι' εποικες αοικα λίρας που θα έβρισκες;

2. Καλή εποίκες με, τον γάιδαρον!

Στην Τραπεζούνταν, σ'σν Χριστού την μαχαίαν, εκάθουτον ο Πλατανέτς ο Γερικός ο πακάλιτ, με την γαρήν ατ' την Μορέσαν και τα τρία τα παιδιά τ' ε' έναν έταν μωρόν, αγούρ δυο χρονών.

Τ' σσιπί'ν ατ' καινούροχτισ'σν και έμορφον, ε'σ' απέσ' επαρθέσβεν ας σ'σν πούστραν. Αμ'σν την Μορέσαν οικοκυρά' κ' ευριούτον. Αμα η ζωή ατ'εσ' με τον Γερικόν, άστυρον ζωήν έταν: Τίπρασ (γ)ινάτες και αγναμάς, αλλε να έταν' εσον τόπον ατ'ε, για θα επεθάνεν για θα εφρίνεν σ'σν κι' εκλώσκουτον σ'σν κυρού ατ'ε.

Πάντα εκοντροπώθηνεν. Πάντα εταίξεν με τη γαρήν ατ'. Η μόρσα η Μορέσα, ήταν κι' αν εποί'νεν να ευχαριστά' τον, εκείνος καμμίαν ευχαριστεμένος' κ' έταν. Ιθα - ιθα' εσον φα(γ)ίν ατ', ας σ'σν θγοριαν και ε'σ' έταν. Ετρόμαξεν η Μορέσα όντες ερχουτον τη φα(γ)ίη η ώρα και ενεμμένεν άτον. Επέζεψεν τα κουγάδες.

Στίχοι

με πατριωτισμό

Ω! μόνα Ελλάδα,
Πέταξε τον μανούα της υ-
ποταγής.
Είμαστε ενωμένοι τα παι-
διά σου,
που δεν μπορεί να σε πει-
ράξει κανείς.

Είμαστε απόγονοι ηρώων
των θρυλικών Υψηλα-
νταίων,
των Ξακουστών Κοθακο-
τροναίων
κι' άλλων πολλών γεν-
ναίων.

Θέλουν τη γη μας
του Μ. Αλεξάνδρου.
Τη Θεσσαλονίκη θα τη
δούν με τηλεσκόπιο
Ας το σκεφθεί ο Κίρο Γκλι-
γκόρωφ
μη χάσει κι' αυτό το Σκόπιο.
ΜΙΧΑΛΗΣ
ΠΙΣΤΟΦΙΔΗΣ

ΝΕΑΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΤΗΣ ΛΙΖΑΣ Χ' ΓΕΩΡΓΙΟΥ

1. Το κορίτ' μόναν κι ε-
γνώρτσεν
κι' όδον έλεεν αυτό
με παρόπονο σα κείλο
αταίπα ντο φταίει ατά.

2. Εφμεν σ'σν Ξεντιάν
κι' επέμνα μαναχός,
Εφμεν χωρίς αιτίαν
κι' έκαψεν την καρδιά μ'.

3. Εφμεν σ'σν Ξεντιάν
πόνον εκώ σ'σν καρδιάν,
Εφμεν και κι' εσπορώ
νύχταν.

4. Πάντα εσέν θ' αγαπώ
ν' ασπάλλω κι' εσπορώ.
Πάντα εσέν εγώ νουσιζώ
και την ψυμ' θα τυραννίζω.

Σημ. "Αργοναύτη": Λίζα,
συνέχιζε να γράφεις στί-
χους. Σε συγχαιρώ.

ΕΥΧΕΣ

Στον αγαπητό μου ανεψιό (παιδί του αδελφού μου) ΔΗΜΗΤΡΗ Π. ΤΑΤΑΡΙΔΗ, που αξιώθηκε και πήρε το πτυχίο του Χημικού Τμήματος του Α. Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (και μάλιστα 4ος κατά σειράν επιτυχίας!) εύχομαι ολόθερμα συγχαρητήρια!

Ο θεός του
ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ

Σημ. "Αργοναύτη": Ευχές πολλές και από εμάς για καλή σταδιοδρομία στον αγαπητό ανεψιό του εκλεκτού συνεργάτη μας κ. Ανδρέα Ταταρίδη.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ο Σύλλογος Ποντίων Ν. Φιλαδέλφειας και Περιχώρων "ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ" θα πραγματοποιήσει τον αποκριάτικο χορό του στο κέντρο "ΚΟΡΤΣΟΠΟΝ" στις 13/2/93. Καλή επιτυχία.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΣΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ
Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΣΙΑ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΤΣΙΚΑΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

"ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ"
ΤΗΛ. 0331/66.913 - FAX
0331/66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στίχοι του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

Στον απόηχο μιας θεατρικής παράστασης

Ξεκινώντας από μία ιστορική αναδρομή αξίζει να αναφερθεί, ότι η Ένωση Ποντίων Νομού Μαγνησίας είναι ένας από τους πρωτοπόρους συλλόγους οι οποίοι έδωσαν το παρόν από το 1958 Πανελλαδικά τόσο στον χώρο των παραδοσιακών χορών όσο και στον χώρο του ποντιακού θεάτρου.

Ο τελευταίος χορός, "Η προξενία", "Ο χωρέτες", "Ο Μάραντον", "Τη τριχάς το γεφύρι", "Η ορφανέσα", "Ο σεβδαλής", "Κι ο κνηρία", αποτελούν έργα τα οποία ανεβάστηκαν κατ' επανάληψη από τον σύλλογο των Ποντίων Μαγνησίας.

Όσάν οι άθλητες Αργοναύτες ποτέ τους δεν ξεχάσαν τον προσανατολισμό και τον σκοπό της ύπαρξης του συλλόγου. Περνώντας μέσα από τις ανθρώπινες αδυναμίες κατόρθωσαν να σταθούν παράδειγμα προς μίμηση, αφού ένας μικρός αριθμός ποντίων μέχρι σήμερα κατέχει την πρώτη θέση ανάμεσα σε δεκάδες πολιτιστικούς συλλόγους της ευρύτερης περιοχής.

Στις 21 Νοεμβρίου '92 ημέρα Σάββατο και ώρα 8 το βράδυ η Ένωση Ποντίων Νομού Μαγνησίας έδωσε και πάλι το παρόν στον θαυμάσιο χώρο του Δημοτικού θεάτρου Βόθου ανεβάζοντας τρεις μονόπρακτες κωμωδίες: "Ο Κουντουρατζής", "Η Ζουρνα", "Φτου κι αποθεν εζεβα".

Ήταν μία βραδιά διαφορετική από τις άλλες μέσα σε ένα κατόμεστο θέατρο κιθίων θέσεων. Η ζωντανία των ερασιτεχνών συντελεστών της παράστασης μέσα από μία αρμονική

κούς ψήφους του "Κουντουρατζή" κ.κ. Γιάννη Παυλιδή, Δημήτρη Ιωαννίδη, Θεόδωρο Ευτυχίδη.

Ακολουθώντας το μονόπρακτο "Η Ζουρνα" που τους ομώνυμους ρόλους έπαιξαν με επιτυχία ο Παύλος Μαβίδης και η Βαρβάρα Νικοηίδου. Η παράσταση συμπληρώθηκε με το τρίτο μονόπρακτο "Φτου κι αποθεν εζεβα" με τους κ.κ. Γιάννη Σεχίδη, στον παραδοσιακό ρόλο του πόντιου νέου, ο θεός Κώστας με τον κ. Στέλιο Ευτυχίδη, στον ρόλο της θεάς η κ. Δέσποινα Ευτυχίδου, στον ρόλο της κόρης η κ. Βάνα Νικοηίδου, στο ρόλο του Λάκη ο κ. Δημήτ. Ιωαννίδης, στο ρόλο του Νόντα ο κ. Ιωάννης Παυλιδής, στο ρόλο του διαβάτη ο κ. Παύλος Παυλιδής, η κ. Πάνα Μαβίδου, η κ. Πόπη Σαρακατσάνη, ο κ. Θεόδωρος Ευτυχίδης.

Στο τέλος παρουσιάστηκε το παιδικό χορευτικό συγκρότημα του συλλόγου με παραδοσιακούς χορούς, με τους χοροδιδασκαλούς κ.κ. Ιωαννίδη Δημ. και Ευτυχίδη Θεόδωρο.

Στην ήρα ήταν ο ακούρατος κ. Κοσμάς Παναγιωτίδης. Το όλο έργο βοήθησε ο ηθοποιός και μέλος του συλλόγου μας κ. Σπύρος Μαβίδης. Την παράσταση τομή στα δρώμενα της Μαγνησίας τιμήσαν με την παρουσία τους ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος, οι Δήμαρχοι Βόθου και νέας Ιωνίας κ.κ. Δημήτριος Πιτσιώρης και Στέφανος Φούσκης, Δημοτικοί Σύμβουλοι, Δικαστικές Αρχές, στρατιωτικές και πολιτικές αρχές της Μαγνησίας.

ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΤΟΥ ΘΩΜΑ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

Η Πατρία του ήλιου, της σελήνης (Απόλλων, Αρτεμις - Φοίβος, Φοίβη) και των άστρων γενικά ήταν απλή στην αρχαιότητα σε πολλούς λαούς. Οι τρεις Μάγοι από την Περσία έμειναν στην ιστορία χάρη στην πίστη τους στα άστρα.

Στις μέρες μας, εποχή που τα άστρα αυγαταίνουν πάλη τους πιστούς τους, έγινε πασίγνωστο και "μήλον έριδος" το δεκαεξάκτινο ΑΣΤΕΡΙ της χρυσής θάρνακας του Φιλίππου Β', του θρυλικού πια, βασιλιά της αρχαίας Μακεδονίας. Ο Μανώλης Ανδρόνικος, ο αιμίμητος εθνικός μας αρχαιολόγος που το ανακάλυψε, ΑΣΤΕΡΙ το χαρακτήρισε.

Αν "το δεκαεξάκτινο αστέρι" είναι συμβολική παράσταση του Ηλίου (Απόλλωνα) προστάτη θεού των βασιλιάδων της αρχαίας Μακεδονίας, όπως και ο γράφων υπέθεσε σε αρκετά παλιό του σημείωμα, είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα και γοητευτική "ιστορία" που θέλει οπωσδήποτε ακόμη πολύ "ψάξιμο".

Πάντως ο όρος "το δεκαεξάκτινο αστέρι" δεν είναι αδόκιμος ούτε υποτιμά το σύμβολο αυτό, γιατί σε τελική ανάλυση και ο ήλιος είναι άστρο, το μεγαλύτερο βέβαια του πλανητικού μας συστήματος, και κλήσιστα μπορούμε χρησιμοποιώντας τον όρο αυτό να εννοούμε τον Ηλιο (το ΝΟΗΤΟ, όπως θα έλεγε ο ποιητής) των Μακεδόνων.

Δεν πρέπει επίσης να ξεχνάμε ότι υπάρχει και το δωδεκάκτινο αστέρι της χρυσής θάρνακας της βασιλείας, που βρέθηκε στον προθάλαμο του τάφου του Φιλίππου, και το οκτάκτινο αστέρι το ζωγραφισμένο ασπίδα του τάφου των παιδιών του Αριστόφανου, Λύσωνος και Καθηκλήους, στα Λευκάδια της Νάουσας, (περιοχή αρχαίας Μιέζας) αλλά και σε άλλα μνημεία (ζωγραφισμένο ή ανάγλυφο) και της Μακεδονίας και άλλων ελληνικών περιοχών, σύγχρονων ή και αρχαιότερων.

Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι το οκτάκτινο αστέρι ποριστάνεται και στις επωμίδες του θώρακα του Αχιλλέα (παράσταση ερυθρόμορφου αμφορέα του 450 π.Χ. περίπου, ο οποίος σήμερα βρίσκεται στη Ρώμη, Μουσείο Vatican).

Αλλά και το δεκαεξάκτινο αστέρι, παριστάνεται και σε άλλες παραστάσεις αρχαίων ελληνικών αγγείων και σε μια ερυθρόμορφη υδρία του 490 π.Χ. περίπου, η οποία σήμερα βρίσκεται στη Βοστώνη, Μουσείο of Fine Arts.

Η υδρία αυτή είναι πολύ σημαντική για την προϊστορία του δεκαεξάκτινου αστεριού της θάρνακας του Φιλίππου (360-336 π.Χ.) γιατί σ' αυτήν ποριστάνεται η θάρνακα μέσα στην οποία έκλεισε ο βασιλιάς του Αργαυς Ακρίσιος την κόρη του Δανάη και το γιο της (από πατέρα το Διοί), τον θρυλικό Περσέα, ο οποίος ως πρόσηπος του Ηρακλή, θεωρούνταν πρόγονος της δυναστείας των Τημενιδών, μέλος της οποίας ήταν και ο Φίλιππος.

"Η θάρνακα του Περσέα και της Δανάης" παρουσιάζει δύο δεκαεξάκτινα αστέρια, ένα και οι ένα από τα πόδια της που φαίνεται καθα-

ρά, καταλήγει σε τέλειο πενταγώνιο, όπως και τα πόδια της θάρνακας του Φιλίππου. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι η θάρνακα του Φιλίππου μοιάζει πολύ με την αρχαιότερη της θάρνακα του Περσέα και ότι αυτή η ομοιότητα δεν είναι καθόλου τυχαία.

Επίσης σύμφωνα με όσα αναφέραμε πιο πάνω μπορούμε να συμπεράνουμε αβίαστα ότι και το δεκαεξάκτινο και το οκτάκτινο αστέρι δεν ήταν μόνο μακεδονικά σύμβολα αλλά πανελληνία, και εκείνος που τα σφραγίζει αδικεί όλους τους Έλληνες.

Ο ΝΟΗΤΟΣ ΗΛΙΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Η Πατρία του Ηλίου από τους Έλληνες ως θεού του φωτός που σκορπά το φως του παντού και εναντιώνεται επομένως στο σκοτάδι και στα έργα που αρέσκονται στο σκοτάδι, δεν ήταν άσχετη από τη βαθιά τους λαχτάρα για την επικράτηση της διαφάνειας και της δικαιοσύνης μεταξύ των ανθρώπων.

Οι Μακεδόνες ως εκλεκτό κομμάτι του ελληνισμού όχι μόνο ήτρευναν τον Ηλιο της

δικαιοσύνης" αλλά και αγωνίστηκαν να τον κάνουν γνωστό όσο γινόταν σε περισσότερους ανθρώπους, πράγμα που πέτυχαν, είναι αλήθεια με πολλές δυσίες, χάρη σε μια σειρά από άξιους ηγέτες, με κορυφαίους το Φίλιππο και το γιο του, το Μέγα Αλέξανδρο.

Τελικά, ενδοσκοπώντας, ανακάψισα ακόμη ένα λόγο γι' αυτή μου την "αδυναμία". Δεν είναι μόνο το όνομα Ανατολή που με γοητεύει πάντα αλλά και ο ΗΛΙΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ που πηγάζει από αυτήν και χαρακτηρίζει επίσης το θεάνθρωπο, σύμφωνα με τη φράση του απολυτικού των Χριστουγέννων "Σε προσκυνεί τον Ηλιον της Δικαιοσύνης..."

Ο Χριστός λοιπόν ονομάζεται και Ανατολή και Ηλιος της Δικαιοσύνης. Λέξεις - ονόματα ελληνικά. Ο θεός της Ελλάδας... Στον Ηλιο της Δικαιοσύνης προσεύχεται και ο Θύσσεας Ελύτης, ο ένας από τους σύγχρονους μας πρωτοκορυφαίους Έλληνες ποιητές, και η προσευχή του αυτή νομίζω ότι θα ψέλλεται όσο υπάρχουν Έλληνες κάτω απ' τον Ηλιο και θα πανηγυρίζουν στους γάμους και τα Χριστούγεννα.

Της Δικαιοσύνης ήλιε νοντέ και μυσινή σου δόξασηκή

μη, παρακαλώ σας, μη ησμονάτε τη χώρα μου!"

Τα Χριστούγεννα πάλη έρχονται. Ας γίνουν τα φετινά μια καινούργια αρχή: Να προσευχόμαστε καθημερινά, όχι μόνο ευκαιριακά, στο θεό της Ελλάδας, το Νοητό Ηλιο της Δικαιοσύνης, την Ανατολή, το Φως της γνώσεως, να μη ησμονά τη χώρα μας και να μας φωτίζει ώσπου να αποφασίσουμε να ανοίξουμε τα μάτια μας και να δούμε ότι μονόδρομος είναι ο δρόμος που οδηγεί στην ειρήνη και την πρόοδο και την ευτυχία, ο δρόμος της δικαιοσύνης.

Βιβλιογραφία:

1. ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΨΙΣ, Εκδ. Αστέριος, Αθήναι 1974.
  2. ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ, Οδ. Ελύτη, Ικαρος Ε.Ε., 8η έκδοση.
  3. ΤΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΙ, Ανάλυση Μ. Βαλαμιάδη "ΝΕΟΙ ΚΑΙΡΟΙ" 17-10-92, Νάουσα.
  4. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ, Εκδ. Αθηνών.
- Υ.Γ.: Ευχαριστώ και από τη θέση αυτή τους αγαπητούς συναδέλφους, θεολόγους, Στέφανο Κισσιώτη και Σπυριδιωνίδα Κοσμά για τις πληροφορίες τις σχετικές με τους εκκλησιαστικούς ύμνους, τις οποίες μου έδωσαν με πολλή προθυμία.

ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΘΩΜΑΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΤΗΛ. 28.356

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σα 28 τη Κουντούρ, όταν βραδείν και η ώρα θα εν εννέα, ελάτε στην "ΑΚΡΟΠΟΛΗΝ", απάν στην Καλλιθέαν.

Λυριτσίδες και τραγωδιάντ ούλτες εμουν θα τιμούνε, θα τρώγωμε, θα πίνωμε κι εμεις θα τραγωδούμε.

Θα τρώγωμε, θα πίνωμε χορόντας πα θ' εφτάμε και ασού μερών' και ύστερα, σ' οσπίτια μουν θα πάμε.

ΚΟΥΝΤΟΥΡΟΣ 1993 ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

Συνέχεια από την 1η σελ. εκδηλώσεώς σας.

Εκ μέρους της Ελληνο - Καναδικής Ομοσπονδίας του Οντάριο εκφράζω την βαθειά μας εκτίμηση για το Διοικητικό Συμβούλιο σας αλλά και για όλη τα μέλη που έλαβαν ενεργό ή και μέρος σε αυτή σας την εκδήλωση.

Εύχομαι επίσης να έχομε την ευκαιρία σύντομα να συναντηθούμε σαν ομάδες και να αισθανθούμε και πάλι στιγμές εθνικής υπερηφάνειας και συγκινήσεως.

Παρακαλώ μεταβιβάστε τους προσωπικούς του χαιρετισμούς σε όλα τα μέλη σας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΗΤΟΛΙΔΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ"

"Προς: Αξότιμο Γενικό Πρόεδρο της Ελλάδος κ. Θεόδωρο Σιδιρόπουλο, 100 University Avenue Suite 902, Toronto, Ontario M5G 1V6.

Αξότιμη Κύριε Γενική Πρόεδρε:

Με μεγάλη χαρά θα ήθελα να αναφερθώ στη μεγάλη επιτυχία των εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Συλλόγου Νομού Ημαθίας "Βεργίνα" που έλαβαν μέρος το τελευταίο δεκαήμερο

του Οκτωβρίου.

Πιστεύω απόλυτα ότι η απήχηση ομοίου έργου θα επιφέρει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα μεταξύ των Καναδών Ελληνικής καταγωγής της Επαρχίας μας.

Ελπίζω και εύχομαι όπως, το παράδειγμα της Ελληνο - Καναδικής Ομοσπονδίας, να συνεισφέρει ηθική συμπαράσταση στους πρωτεργάτες Ρούθα και Μιχάλη Μουρατίδη, και στο συμβούλιο αυτού του συλλόγου, καθώς και άλλοι οργανισμοί θα το μιμηθούν, ούτως ώστε, μελλοντικά, να έχομε επαρόληψη τέτοιου είδους εκδηλώσεων.

Παρακαλώ, όπως γίνει μνεία μέσω του γραφείου σας στις κατάλληλες Ελληνικές υπηρεσίες αυτής της προσώθειας, με την ευχή να υπάρχει ει δυνατόν, μεγαλύτερη βοήθεια απ' την πλευρά του Ελληνικού Κράτους, ώστε κι άλλες ομάδες πολιτιστικών οργανώσεων να μπορούν ανά καιρούς να επισκέπτονται απόδημους Έλληνες και να μεταφέρουν τις απερίγραπτα συγκινητικές στιγμές που ζήσαμε παρακοιθουόντας τα μέλη της Ευξείνου Λέσχης και του Παραρτήματος του Λυκείου Ελληνίδων της Βερόιας. Ευχαριστώ για την φιλοξενία.

Με εκτίμηση

Δημήτριος Μητολίδης Πρόεδρος"

"...Κώστα ήθελα να σ' ευχαριστήσω καθώς και την Ελένη και όλους τους συμπατριώτες για το τόσο ζεστό και εγκάρδιο μινύματα. Πραγματικά όλοι μας αισθανόμαστε την αδεύφροσνη που μας ενώνει σφικτά.

Δεν ξέρω πως να εκφράσω την χαρά μου που μου δόθηκε η ευκαιρία να σας γνωρίσω. Κώστα, βάζω αυτό το τσεκ στο όνομά σου και κάνε ότι νομίζεις μ' αυτό.

Αν μπορεί να φανεί χρήσιμο σε κάτι στην Λέσχη, καθώς Είμαι μικρούλη αλλά έρχεται με αγάπη. Τελειώνω στέλνοντας τους χαιρετισμούς από όλη την οικογένειά μου, σε σας και ιδιαίτερα στον Θωδωρή, που ελπίζουμε σε ένα άλλο σας ταξίδι στον Καναδά να τον φέρετε κι αυτόν.

Γιὰ σας

με εκτίμηση και αγάπη Φρίντα Ντίνας και παιδιά"

Σημ.: Η επιστολή αν και απευθύνεται στο χοράρη Κώστα Καραπαναγιωτίδη, θεωρήσαμε σκόπιμο να δημοσιεύσουμε μικρό απόσπασμα της αφού αυτή γράφθηκε από καρδιάς. Το Δ.Σ. ευχαριστεί για το "τσέκ".

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση των γενεθλίων της ραδιοφωνικής εκπομπής της Ε.Λ.Β.

Όπως γράψαμε και στο 46 φύλλο του "Αργοναύτη" η εκδήλωση για τα γενέθλια της ραδιοφωνικής εκπομπής της Ε.Λ.Β. σημείωσε μεγάλη επιτυχία.

Στη φωτογραφία από αριστερά και στην πρώτη σειρά ο υπεύθυνος της εκπομπής κ. Κώστας Καραπαναγιωτίδης, ο υπεύθυνος του "Αργοναύτη" κ. Γιάννης Μελετιδής και ο Διευθυντής του σταθμού κ. Χρήστος Πατσίκας. Στη δεύτερη σειρά κ.κ. Ηλίας Σιδιρόπουλος και Κώστας Καλατής μέλη της Διοίκησης.

Τα νόστιμα ποντιακά εδέσματα με την τούρτα των γενεθλίων σε σχήμα λύρας.

Η Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων Νότιας Ελλάδας ευχαριστεί

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων Νότιας Ελλάδας ευχαριστεί θερμά όσους τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε στις 15-1-1993 στο κέντρο "Κορτοόπον", τα έσοδα της οποίας θα διατεθούν για μια διανογραφική παραγωγή αποπεραμένη από 4 δίσκους και 2 βιντεοταινίες που αφορούν την ποντιακή μουσική και τους χορούς.

- Καθηλ/κος Μορφωτικός Σύλλογος Ποντίων Ανω Λιοσίων "Η Τραπεζούντα".
- Σύλλογος Ποντίων "Αργοναύτες - Κομνηνοί".
- Σύλλογος Ποντίων Πετρούπολης "Μανουήλ Κομνηνός".
- Σύλλογος Ποντίων Κορυδαλλού "Ο Ευξείνος Πόντος".
- Σύλλογος Ποντίων Ν. Φιλαδέλφειας & Περικίων "Δημήτριος Υψηλάντης" υπό την επι-

μελή επιβίβηση της χοροδιδασκάλου κ. Τοπταϊδου. Εκείνο όμως που συγκλόνισε όλους τους παρευρισκόμενους ήταν ο κύκλος των χοροδιδασκάλων και πρωτοκορυφαίων που κόρεψαν ποντιακούς χορούς που με τον καιρό κόνονται, σαν ένα δείγμα της δουλειάς που πραγματοποιείται στα ειδικά σεμινάρια τα οποία πραγματοποιεί η Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων Νότιας Ελλάδας για τη διάδοση και τη διάδοση των χορών αυτών.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ο "Αργοναύτης" ως γνωστόν εκδίδεται από την Ευξείνου Λέσχη Βερόιας για μη κερδοσκοπικούς λόγους, αλλά για πνευματική ανιστόρηση της λαογραφίας και της πολιτιστικής μας παράδοσης.

Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, για την ασταμάτητη και απρόσκοπτη πλεύση του να ανανεώσουμε τις συνδρομές μας εγκαίρως και ακόμα να γράψουμε νέους συνδρομητές.

Συγκινητική στιγμή της βραδιάς ήταν η παρουσία των μι-

Κριτική Θεάτρου

Του Κώστα Βροκόπουλου

Νέα ποντιακή θεατρική σκηνή ιδρύθηκε από την Ένωση Ποντίων Πολίτινης. Ένας σύλλογος, με μικρή σχετικά ηλικία, αλλά με τεράστια δράση μέσα στον ποντιακό χώρο. Μια δράση που δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από τα σωματεία με τα "μεγάλα ονόματα", των οποίων η επίδοση έχει περιοριστεί τώρα τελευταία όταν προσωπική προβολή των "ηγυτών" τους και στον χαρακτηρισμό των μικρών αυτών σωματείων σε "σφραγίδες".

Ετσι, λοιπόν, χαρακτηρίσαν όσον σωματεία δεν ακολουθούν το δρόμο των παρασυγωγών και της λαοπολογίας, αλλά δουλεύουν σαν κυψέλες ενωμένο, αλληλοσυνδεδεμένο και αλληλοφωτισμένο για κοινούς στόχους. Στόχους πολιτιστικούς, πολιτισμικούς, όχι διασπαστικούς και διαλυτικούς όπως κάνουν οι "μεγαλοσχημένες ηγέτες" που αυτοσπαοκαλούνται "ποντιασώτηρες" και "πατριάρχες".

Ας κάνουν όμως τον κόπο να επισκεφτούν αυτά τα σωματεία "σφραγίδες" και τότε θα διαπιστώσουν οι ίδιοι ότι αυτοί ξέφυγαν από τους στόχους τους και αρκούνται να απονέμουν πλάκες και να ανακηρύσσουν σε επίτιμα μέλη ισχυρούς παράγοντες, οι οποίοι αρέσκονται να τους λιβανίζουν και αυτοί να αρκούνται να τους κάνουν τα χατήρια εις βάρος του ποντιακού χώρου, τορπιλιζώντας κάθε προσπάθεια του γενικού συνόλου, έστω και αν αυτή είναι το Γ' Παγκόσμιο Συνέδριο του Ποντιακού Ελληνισμού.

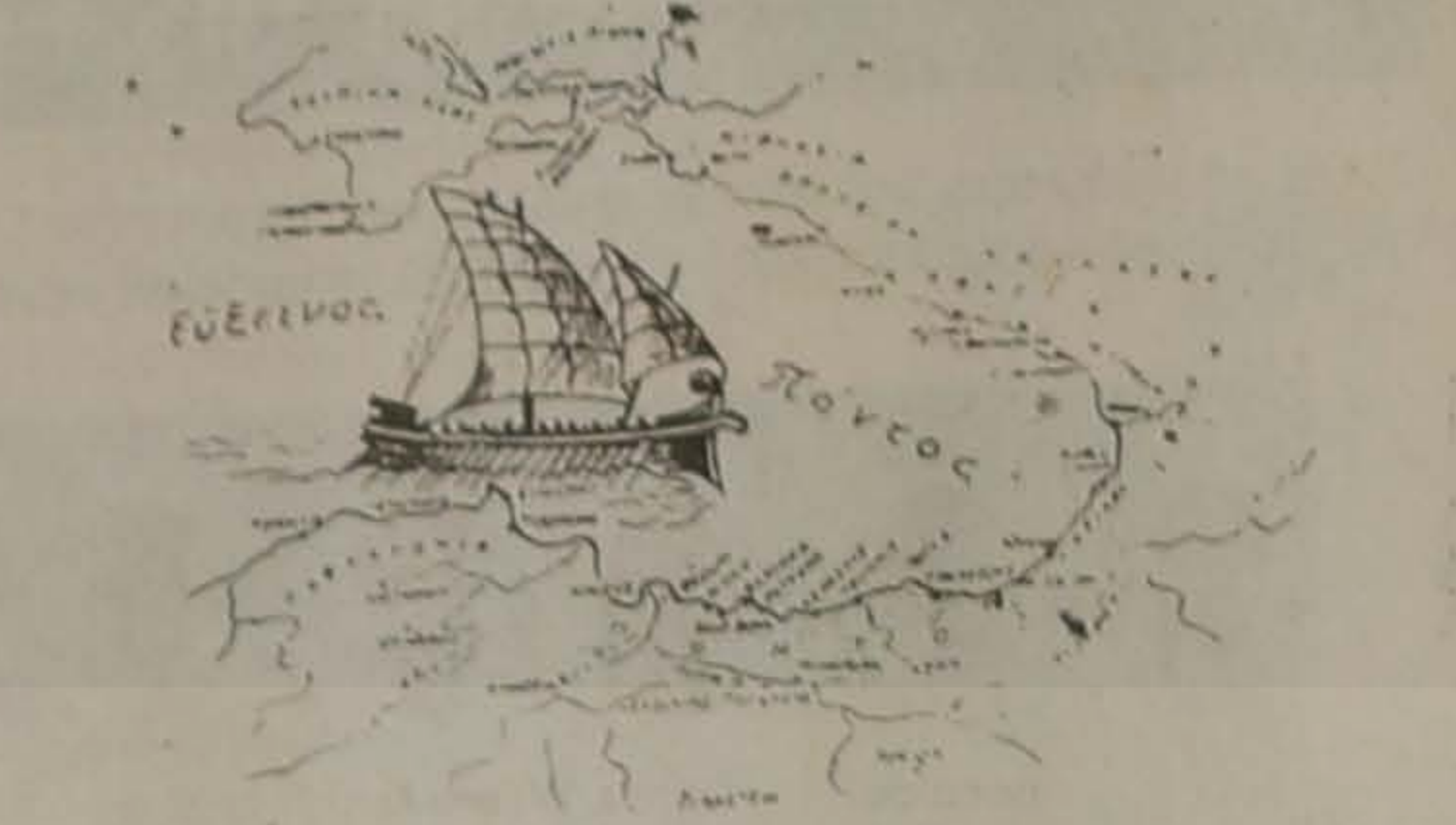
Φοβούνται όμως να τα επισκεφτούν φοβούμενοι μήπως οι "σφραγίδες" αυτές γίνουν πέτρες και αγκωνάρια και κατασκίζνε το κιάρι του. Αυτό για τους μεγαλοσχημονες.

Στις 22-6-1992, στο δημοτικό θέατρο Πολίτινης, δόθηκε η πρεμιέρα του πρώτου θεατρικού έργου του Σίμου Λιονίδη "Σο κρία του Ρουτρά". Ετσι λοιπόν δόθηκε η παρθενική παράσταση του συλλόγου.

Γεμάτοι περιέργεια και αγωνία περιμέναμε να δούμε την παράσταση. Αφού βέβαια μεσοδήθηκε και το ακαδημαϊκό τέταρτο, όπως συνήθως γίνεται στο ποντιακό θέατρο, άνοιξε επιτέλους η αυλαία. Πίσω στα παρασκήνια, αν παρατηρούσε κανείς θα διαπίστωνε την πραγματική αγωνία και το χτυποκάρδι των αγοριών και των κοριτσόπουλων που είχαν μπροστά τους τον ακούραστο και αθεράπευτο εραστή του ποντιακού θεάτρου Νίκου Ταχταλίου, να τους συμβουλεύει και να τους τονώνει το ηθικό.

Τα παιδιά όμως, επιμυζόμενα την ευθύνη τους, δεν εννοούν σαν να ψυχάζουν και παρά την αγωνία τους δεν έχασαν την ψυχραιμία τους και συμβούλευαν ο ένας τον άλλον. Η υπόθεση του έργου είναι μια πνευματική κωμωδία κομμένη και ρομμένη σε χαρακτηριστικές εποχές εκείνης των κατοίκων της Σαντάς. Θα αναφερθούμε σε γενικές γραμμές για τη ροή του έργου, που κλήθηκε πάρα πολύ ομαλά επάνω στη σκηνή και αυτό, βέβαια, οφείλεται στον σκηνοθέτη με την σταθερή πορεία που έδωσε βασίζόμενος στην πίστη και την αγάπη για αυτό που έκαναν.

Καταρχήν γράφοντας αυτές

τις γραμμές δεν έχω σκοπό να κάνω αυστηρή κριτική και μάλιστα σε παιδιά που πήραν το πρώτο βήμα της σκηνής. Αυτό θα ήταν το πιο τραγικό λάθος, ακόμα και αν στον πιο έμπειρο κριτικό του θεάτρου, διότι θα αποκαρδιώνει αυτά τα παιδιά στην τόσο όμορφη προσπάθειά τους. Εξάλλου δεν υπήρξαν χασμάτα ή "κοιλιές" στη ροή του έργου, απεναντίας, τα παιδιά κατέβαλαν κάθε προσπάθεια, έτσι ώστε να κυλήσει το έργο πάρα πολύ καλά.

Εχω όμως ιερή υποχρέωση να αναφερθώ στην προσπάθεια και το φιλότιμο των παιδιών, που με τόση αγάπη ξεκίνησαν την δημιουργία της ποντιακής σκηνής του συλλόγου τους. Με την αμέριστη βέβαια, συμπαράσταση του ακούραστου προέδρου του συλλόγου Λάκη Ιωαννίδη, αλλά και ολόκληρου του διοικητικού συμβουλίου που συμπαροστάθηκε ηθικά και υλικά στα παιδιά.

Όσο για τα παιδιά, αν θα αναφερθώ ξεχωριστά για τον καθένα φοβάμαι ότι θα αδικήσω κάποιον. Θα το προσπαθήσω όμως. Τι να πω για την Κερέκη - Ειρήνη Πολυχρονίου που "έδωσε" με τη συμπεριφορά της τη γνήσια νύφη της Σαντάς της εποχής εκείνης, με το σεβασμό και το χειροφιλήματά της, χαμηλόφωνη και χαμηλοβλεπούσα στα πεθερικά της. Τη "Μυρόφορα" Ιριγένεια Γεωργιάδου - Κιθαζίδου, τη θαυμάσια εκείνη φιγούρα της Πόντιας καλόκαρδης που μεγάλωσε ένα ορφανό με τόση αγάπη και στοργή. Η "Ούγα" Άννα Σιδηροπούλου, κατέκτησε τη σκηνή σε να τη γνώ-

ριζε χρόνια. Ο "Φίλιππος" Παναγιώτης Χασιόνης, σκορπούσε το γέλιο με τις όμορφες γκροφές που έστεινε. Η "Μαγδίτσα" Ξανθούλα Ατματιαίδου η χαμηλοβλεπούσα μοναχοκόρη, στάθηκε πολύ καλή στο ρόλο της. Ο "Κοσμάς" θα μπορούσε να είναι λιγότερο υπερβολικός και περισσότερο γνήσιος Σαντέτης. Η "Κοσμανάβα" Τάνια Μαραλά, εκφραστική φιγούρα Πόντιας, θα μπορούσε όμως να είναι πιο επιβλητική στις παράλογες απαιτήσεις του "Κοσμά" για να προκαλέσει περισσότερο γέλιο.

Ο "Παντελικός" Γιάννης Πηλασιδής, σεμνό χωριότπουλο, πολύ εντυπωσιακός. Ο "Λάμπρος" Παπάγος Παπανικολάου, επιβλητικός σύζυγος και πατέρας. Ο "Ιερεμίας" Λάζαρος Σιδηροπούλος, έσπασε το φράγμα του ήχου το γέλιο που προκάλεσε με την κωμική λαιμαργία του και εκείνο το σπαρταριστό και συνάμα εκνευριστικό "Έγώ να σέτς ήγώ".

Ο "πάπας" Δημήτρης Κωνσταντινίδης, πάρα πολύ εντυπωσιακός. Τέλος, ο "δάσκαλος" Γιώργος Παρασκευάς, ήταν το επισφράγισμα της επιτυχίας της παράστασης. Γενικά η παράσταση, σαν πρεμιέρα, ήταν αρκετά καλά στημένη στο σύνολό της. Η προσπάθεια αυτή προεξοφλεί προκαταβολικά τη σωστή πορεία της ποντιακής θεατρικής σκηνής της Ένωσης Ποντίων Πολίτινης και συνάμα την επιτυχία. Συγχαρητήρια σε όλους τους παράγοντες που συνέβαλαν σε αυτήν την προσπάθεια. Αυτό κάνουν τα σωματεία σφραγίδες!

Ενισχύετε το Πνευματικό μας Κέντρο

Αγαπητοί μου συμπατριώτες και αναγνώστες του "Αργοναύτη".

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, όλοι, οι Πόντιοι και φιλοπόντιοι, ότι είναι "θέμα τιμής" να προχωρήσουν σοβαρά οι εργασίες ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, το οποίο θα αποτελέσει (όταν θα λειτουργήσει με όλα τα τμήματά του) μια πολιτιστική κυψέλη του Ποντιακού Ελληνισμού, όπως η Παναγία Σουμελά είναι το Θρησκευτικό μας κέντρο. Χρειάζεται, όμως, να "ανασκουμπωθούμε" όλοι - όλες,

ώστε να εξοικονομηθούν σοβαρά ποσά.

Ένας τρόπος να προσφέρουμε στη Λέσχη (για το Πνευματικό Κέντρο) όσα ποσά επιθυμούμε να δώσουμε, π.χ. αντί στεφανιών σε κηδείες κ.λ.π. συγγενών και φίλων μας. Ετσι, τα ονοματεπώνυμα θα γραφούν και στο ειδικό βιβλίο, που αργότερα θα κυκλοφορήσει και τυπωμένο, με το χρονικό της ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου. Ας σημειωθεί δε ότι για όλες τις δωρεές θα δίδονται ισόποσες αποδείξεις, ώστε τα σχετικά ποσά να εκπίπτουν στις φορολογικές δηλώσεις.

Εκλεκτές συνεργασίες

Του συνεργάτη μας κ. Ανδρέα Ταταριδίν

Να κερδίσουμε κάτι που μας ανήκει γεωγραφικά και εννοιολογικά....

Μακεδονία Ξακουστή του Α-λεξάνδρου χώρα.... (Δημώδες όσμο).

Τώρα που οι Σκοπιανοί μέρα με τη μέρα γίνονται ομοίνα και περισσότερο θρασεί, προκλητικοί και απαιτητικοί αξίζει τον κόπο να εξαρθεί η προσφορά μερικών εφημερίδων, οι οποίες πρόσφεραν κι εξακολουθούν να προσφέρουν ωραιότατα αφιερώματα για την Μακεδονία "Μας".

Ας μη παρεξηγηθεί η πρόθεσή μου και το σκεπτικό μου. Ούτε προπαγάνδα κάνω, ούτε πολύ περισσότερο διαφήμιση για ορισμένες εφημερίδες ή περιοδικά. Μακριά από μένα τέτοιες σκέψεις... Αλλά επειδή ως απλή Ελληνα με "καίει" το θέμα Μακεδονία κι επειδή θεωρώ τον εαυτό μου θιγόμενο από την περιήρημη έκθεση Μπαντεντέρ, ο οποίος δυστυχώς με όσα παραθέτει σ' αυτήν ομοιστικά δικαιώνει (και αποθραυώνει, βεβαίως) τους Σκοπιανούς, βρίσκω ότι πρέπει να δείξω και εγώ την αντίθεσή μου στα τεκταινόμενα εις βάρος της χώρας μας.

Βρίσκω ακόμη ότι δεν πρέπει να μείνουμε αδρανείς στην όλη εκστρατεία που επιχειρείται κατά τρόπο σατανικό και ύπουλο από φίλους και χεχρούς μας. Και φυσικά σφείλουμε ν' α-

μνησθούμε στην όλη ανθελληνική αυτή μεθοδολογία, για λόγους Εθνικού γούτρου και Εθνικού χρέους. Και ένας τέτοιος τρόπος νόμιμος άμυνας είναι οπωσδήποτε και η πληροφόρηση (σε Πανελλαδική και σε διεθνή κλίμακα. Ισως στο τόσο άσχημο σημείο που φτάσανε τα πράγματα όπου το Ελληνικότατο και Ιστορικότατο όνομα Μακεδονία κινδυνεύει να μπει ως προμετωπίδα μιας υπό εκκλόαψη Σλαβικής Δημοκρατίας των Βαλκανίων με εδαφικές βλέψεις κατά του Εθνικού μας χώρου να φταίμε λιγάκι και μεις διότι τόσα χρόνια αδρανήσαμε και δεν κινήσαμε σε παγκόσμια κλίμακα προπαγανδιστικά αφιέρωντας τους Σκοπιανούς να οργιάζουν εις βάρος μας και να προβάλουν εξοργιστικά το "αίτημά" τους στην Διεθνή κοινότητα.

Για την Μακεδονία "μας" λοιπόν ασχολήθηκαν ηλείστοι όσοι αξιόλογοι συγγραφείς μας, όπως ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Κ. Βακαλόπουλος, ο Νικ. Μάρτης, ο Γ. Χιονίδης, ο Μ. Παπακωνσταντίνου, ο Σαρ. Κοργόκος και πολλοί άλλοι.

Αποψή μου, ωστόσο είναι ότι ξεχωριστή αξία και σημασία έχουν και τα ωραιότατα και κατατοπιστικώτατα αφιερώματα των Αθηναϊκών Εφημερίδων "Α-

πογευματινή" (Μακεδονία - πιο Ελλάδα από την Ελλάδα, Οκτ. 1991) και "Κοθημερινή" (Μακεδονία - Ιστορική επισκόπηση, 16/11/1992).

Μάλιστα η τελευταία προέβη και σε μια πάρα πολλή αξιόπαινη χειρονομία: θα διανείμει δωρεάν το Αφιέρωμα αυτό σε φορείς και σε σχολεία κι έτσι θα γνωρίσουν καλύτερα τον χώρο και οι μαθητές μας καθώς και το πρόβλημα που έντεχνα δημιουργήθηκε από κύριος οίδε ποιά κέντρα του εξωτερικού.

Επειδή όμως δίνουμε (κι έτσι πρέπει να κάνουμε όλοι) μεγάλη σημασία στην πληροφόρηση, στην ενημέρωση, στην παρουσίαση των θέσων μας στο ανακύψαν θέμα τόσο για το Ελληνικό κοινό, όσο και για το Παγκόσμιο κοινό κι επειδή ακόμη σ' αυτήν τη διαφωτιστική εκστρατεία παίζει μεγάλο ρόλο και το φυλλάδιο, θα λέγαμε τούτο: στις 3/11/91 εδώ στην Ζάκυνθο, σε κινηματοθέατρο της πόλης μας, ο ιστοριοδίφης κ. Διονύσιος Γουάστωρ πραγματοποίησε μια από κάθε πλευρά εξοχή ομιλία με τίτλο: "Μακεδονία - Χώρα ελληνική από πάντα, ως σήμερα" και για πάντα!

Ο Ζακύνθιος αυτός ιστοριοδίφης με καταπεπρωτό στοιχείο και αδιάσειστα επιχειρήματα α-

πέδειξη την ελληνικότητα της Μακεδονίας μας και κόλλησε κυριολεκτικά στον τοίχο τους θρασεί Σκοπιανούς που τώρα προβάλουν ανιστόρητες θέσεις διεκδικώντας κάτι που από αρχαιοτάτων χρόνων μας ανήκει Ιστορικά και Εθνολογικά.

Προτείνω λοιπόν αυτή η θαυμάσια ομιλία του παραπάνω Ιστοριοδίφη να εκδοθεί και κυκλοφορήσει παντού: στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, γιατί είναι άκρως ενδιαφέρουσα και αποκαλυπτική. Ας βρεθεί κάποιο κονδύλι από κάποια πηγή των κρατικών εσόδων να τυπωθεί αυτή η ομιλία και να διανεμηθεί με κάθε μέσο και κάθε τρόπο παντού: σε σχολεία, σε νοσούς, σε τουριστικά μας γραφεία του Εξωτερικού σε χώρους μεταφοράς επιβατών!!

Όπως οι άλλοι και προ παντός οι Σκοπιανοί με την επιμονή και συστηματική προπαγάνδα τους, που "σπέρνουν" σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του Πλανήτη μας, αποκομίζουν θετικά σφέλη (ιδε και ευνοϊκή γι' αυτούς Εκθεση Μπαντεντέρ - άλλος Ντυροζέβι κι αυτός) έτσι και εμείς έχουμε χρέος να αποδουθούμε σε μια μεθοδευμένη προπαγανδιστική εκστρατεία για να κερδίσουμε αυτό που μας ανήκει Γεωγραφικά και Εννοιολογικά: την Μακεδονία "μας"!!!

ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Λ.Β.

Το νέο φυτρωίο σε εντυπωσιακή εμφάνιση κατά την τελετή του κοψίματος της βασιλόπιτας

Ο χοροδιδάσκαλος κ. Μιχάλης Σουμελιδής με την τυχερή του έθιμου της βασιλόπιτας

Το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας

Δεν είναι γνωστό πότε ακριβώς ιδρύθηκε. Από μια αφιέρωση που είναι γραμμένη στα βιβλία τα οποία δώρισε ο ιατροφιλόσοφος Γεώργιος Υπομενάς στο Φροντιστήριο, συμπεραίνεται ότι το Σχολείο λειτουργήσε το 1630.

Η επίσημη αθηναϊογραφία του Σχολείου αρχίζει από το 1817. Η λέξη "Φροντιστήριο" σημαίνει την εποχή εκείνη, σύμφωνα με την αρχαϊζουσα γλώσσα, σπουδαστήριο, δηλαδή σχολείο.

Το Φροντιστήριο γρήγορα αναδείχθηκε σαν το μεγαλύτερο πνευματικό κέντρο του ποντιακού ελληνισμού. Στην περίοδο από το 1900 και μέχρι το 1916 βρισκόταν στη μεγαλύτερή του ακμή.

Λειτουργούσε στο Φροντιστήριο παράλληλα με το Γυμνάσιο, και πλήρες Δημοτικό Σχολείο. Το Φροντιστήριο αριθμούσε 1500 μαθητές και 40 εκπαιδευτικούς.

Ανεκτίμητες υπηρεσίες στην εύρυθμη λειτουργία του Φρο-

ντιστηρίου πρόσφεραν οι γυμνασιάρχες Σάββας Τριανταφυλλίδης, Κωνσταντίνος Ξανθόπουλος, Περικλής Τριανταφυλλίδης και Ισραήλ Βασιλειάδης.

Τη γενική φροντίδα στα οικονομικά του Φροντιστηρίου την είχε η ελληνική κοινότητα Τραπεζούντας μαζί με τη σχολική εφορεία. Θεωρούσαν οι Τραπεζούντιοι εθνική τους υπόθεση

την καλή λειτουργία του σχολείου. Αποτελούσε η συνεισφορά για το σχολείο το μεγαλύτερο χρέος για το γένος.

Το πλῆθος αυτό πολυφύωτο της ελληνικής παιδείας του Πόντου, ύστερα από τα μακρά και γόνιμα χρόνια της ζωής του, έσβησε με εντολή της τουρκικής ηγεσίας της Τραπεζούντας το Σεπτέμβριο του 1921.

